NAPRZÓD

DZIENNIK SOCJALISTYCZNY

ORGAN·WK·PPS — CENA — 2 — ZŁ

ROK 55 — KRAKÓW · WTOREK 17 · WRZEŚNIA 1946 R. — NR 219

GRANICE POLSKI NA ODRZE I NYSIE

ustalone w Poczdamie

Min. Mołotow o mowie Byrnesa

PARYŻ, 17. 9. (PAP). [illegible] PAPa w Paryżu ob. Bibrowski zwrócił się do ministra spraw zagranicznych ZSRR W. Mołotowa z prośbą o przedstawienie punktu widzenia rządu radzieckiego w związku z przemówieniem [illegible] P. Byrnesa w Stuttgarcie.

Minister Mołotow na zapytanie korespondenta PAPu komentując wypowiedź Byrnesa stwierdził, że takie oświadczenie [illegible] granic Polski — i dlatego nie może pozostać bez odpowiedzi.

Uchwały poczdamskie

Jak wiadomo, szefowie trzech rządów na tej Konferencji Poczdamskiej zgodzili się, że byłe terytorium niemieckie na wschód od Świnoujścia, Odry i Nysy Zachodniej winny znajdować się pod zarządem państwa polskiego aż do ostatecznego uregulowania tej sprawy przez Konferencję Pokojową.

Postanowienie to było tylko wykonaniem postanowienia Krymskiej Konferencji trzech mocarstw, która pół roku wcześniej uznała, że Polska powinna otrzymać istotne powiększenie terytorium na Północy i Zachodzie. Postanowienie dotyczące przeniesienia polskiej granicy zachodniej na Odrę i Nysę zachodnią zostało przyjęte po długich rozważaniach, w których wzięli udział również przedstawiciele rządu polskiego. Z postanowieniem tym zgodził się również rząd francuski.

Na konferencji tej powzięto również drugą decyzję, mianowicie przesiedlenia ludności niemieckiej z terytorium przekazywanego Polsce do Niemiec.

2 mil. przesiedlonych

Rada kontroli Niemiec ustaliła już 20 listopada 1945 r. plan wysiedlenia z Polski ludności niemieckiej. Zgodnie z tym planem przewidziano do przesiedlenia 3,5 mil. Niemców z Polski do radzieckiej i angielskiej strefy okupacyjnej Niemiec.

(Dalszy ciąg na str. 2-ej).

Na Radzie Bezpieczeństwa

LONDYN, 17. 9. (BBC). Na dzisiej[illegible] Rady Bezpieczeństwa [illegible] zarzutów ukraińskich przeciwko Grecji.

Wyniki wyborów w Niemczech

BERLIN 17. 9. Podane w niedzielę o północy częściowe wyniki wyborów w brytyjskiej, radzieckiej i francuskiej strefie okupacyjnej w Niemczech wskazują, że partia Socjal-Demokratyczna otrzymała najwięcej głosów w strefie brytyjskiej, Socjalistyczna Partia Jedności w strefie radzieckiej, zaś Związek Chrześcijańskich Demokratów — w strefie francuskiej.

Bormann mówi przez radio?

STUTTGART, 17. 9. (ZAP). Za francuskim „Le Monde" podaje dwutygodnik „demokratycznej partii ludowej", „Das Neue Deutschland" (nr 7. VIII. 46) wiadomość, że Bormann już trzykrotnie przemawiał przez tajną radiostację do narodu niemieckiego.

Głosem wyraźnie rozpoznawalnym wzywał Niemców do cierpliwości i oczekiwania, gdyż „przygotowują się wielkie wydarzenia".

Jedna z audycji miała być nadana w Szwajcarii. Bormann oświadczył, że udało mu się z całym swoim sztabem [illegible].

6. X. 1946 plenarne zebranie

Prace konferencji paryskiej postępują

PARYŻ, 17. 9. (SAP) Ogłoszono że pelne zebranie konferencji paryskiej odbędzie się 6. 10. celem rozpatrzenia 5 traktatów z byłymi państwami nieprzyjacielskimi. Wszystkie komisje mają zakończyć swe prace do 5 października.

PARYŻ, 17. 9. (TASS) Podkomisja prawna i redakcyjna konferencji paryskiej opracowująca słownie traktat z Włochami rozpoczęła pracę w poniedziałek rano. Przewodniczącym został wybrany delegat Norwegii Berg

DYSKUSJA ZAKOŃCZONA

PARYŻ, 17. 9. (PAP) Generalna dyskusja nad statutem Triestu została w poniedziałek zakończona. Na wtorkowym posiedzeniu komisji polityczno-terytorialnej dla Włoch ma być omawiana sprawa granic wolnego okręgu Triestu. Sprawa statutu dla Triestu została przekazana podkomisji powołanej dla rozpatrzenia pięciu projektów, zgłoszonych przez państwa wielkiej czwórki oraz Jugosławię.

KLUCZ DLA SUPREMACJI ANGLII

PARYŻ, 17. 9. (SAP) Na komisji polityczno - terytorialnej dla Włoch delegat Jugosławii Kardell przedstawił jugosłowiański projekt statutu dla Triestu. Powiedział on, że jakiekolwiek by nie było rozwiązanie sprawy Triestu musi ono uwzględnić stosunki z zapleczem. Jugosławia rozumie znaczenie Triestu dla Europy centralnej i stanowisko to znalazło swój wyraz w projekcie jugosłowiańskim. Jednakże jak wynika z publikacji gazet angielskich, [illegible] Londyńskie koła oficjalne upatrują w Trieście klucz dla supremacji Anglii na Morzu Śródziemnym. Jedynie Związek Radziecki ustosunkował się do tej sprawy pozytywnie.

Jugosławia po tylu doświadczeniach chce być państwem naprawdę niepodległym. Zgodzi się ona na umiędzynarodowienie strefy Triestu ale pod pewnymi warunkami.

PROJEKT JUGOSŁAWII

Projekt jugosłowiański przewiduje, że źródłem władzy będzie przedstawicielstwo ludowe, władza zaś wykonawcza należeć będzie do Rady mianowanej przez Zgromadzenie Narodowe i odpowiedzialnej przed nim. Konstytucja zapewni podstawowe prawa obywatelskie. Triest będzie portem międzynarodowym. Jugosławia zaś po siadać będzie w nim wolną strefę. — Okręg Triestu ma mieć wspólny układ monetarny, wspólny zarząd kolei poczt i telegrafów oraz unię celną z Jugosławią. Okręg Triestu będzie neutralny i zdemilitaryzowany. Jugosławia będzie reprezentowana przez zarządcę wolnego miasta Triestu.

Rumunia musi zwrócić

PARYŻ, 17. 9. (SAP) Komisja ekonomiczna dla Bałkanów dyskutowała w sobotę aneks do traktatu z Rumunią, przewidujący zwrot okrętów narodów sprzymierzonych, które zostały w czasie wojny zatrzymane przez Rumunię.

W czasie dyskusji przedstawiciel Wielkiej Brytanii wystąpił z żądaniem, by okręty te przed ich zwrotem zostały [illegible] remontowi na koszt Rumunii, oraz by Rumunia zwróciła przypuszczalny zysk, utracony na skutek bezczynności tych statków przez [illegible] czas.

Bevin o Palestynie

LONDYN, 17. 9. (BBC). W Izbie Gmin przemawiał min. Bevin w sprawie brytyjskiego planu federacyjnego odnoszącego się do zagadnienia Palestyny.

Bevin zajął przychylne stanowisko do Ligi Arabskiej.

W Syrii powstanie?

LONDYN, 17. 9. (SAP) „Evening News" podaje niepotwierdzoną jeszcze wiadomość, że w Syrii wybuchło powstanie pod przewodnictwem Sulejmana el Mourzed.

Gazeta dodaje, że do Damaszku przybyły duże oddziały syryjskich wojsk rządowych, w tym jednostki zmotoryzowane, by walczyć z rewolucjonistami.

Wielkie fałszerstwo

PARYŻ, 17. 9. (SAP) Wieczorna prasa francuska podała w sobotę wiadomość o wykryciu sensacyjnej afery fałszowania akcji Kanału Sueskiego. Wartość tych akcji, które są obecnie w obiegu wynosi 2 mil. funtów.

Dotychczas zaaresztowano 7 fałszerzy.

Granice Polski na Odrze i Nysie

(Dalszy ciąg ze str. 1-ej).

Przesiedlenie to prowadzone było w ciągu całego następnego okresu bez przerwy aż do dnia dzisiejszego. Ponad 2 miliony Niemców przesiedlono już z Polski do Niemiec, przy czym więcej aniżeli połowa ich została przesiedlona do angielskiej strefy.

Na miejsce wysiedlonych Niemców przesiedlili się tu Polacy z innych dzielnic Polski. Na polskie ziemie zachodnie przesiedlił się już niejeden milion Polaków. O wszystkim tym wiedzą dobrze przedstawiciele Stanów Zjednoczonych i przedstawiciele innych państw.

Z przytoczonych wyżej faktów widać, jak poważne znaczenie przywiązywały rządy Stanów Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii i Związku Radzieckiego do uchwały o przesunięciu granic zachodnich Polski i że bynajmniej nie wychodziły one z założenia, że należy poddać te decyzję ponownemu rozpatrzeniu w przyszłości.

Powoływanie się na to, że konferencja berlińska uznała za konieczne odłożenie ostatecznego oznaczenia granic zachodnich Polski do konferencji pokojowej jest oczywiście słuszne od strony formalnej. Istotnie sprawa tak wygląda. W istocie rzeczy jednak trzy rządy wypowiedziały swoją opinię o przyszłej zachodniej granicy Polski, oddając pod zarząd rządowi polskiemu Śląsk i wskazane wyżej terytoria, przyjąwszy ponadto plan wysiedlenia Niemców z tych ziem.

Okrutne eksperymenty

Komuż by mogło przyjść do głowy, że to wysiedlenie Niemców przedsięwzięto jedynie w charakterze tymczasowego eksperymentu.

Te czynniki, które powzięły decyzję o wysiedleniu Niemców z tych terytoriów, by natychmiast mogli się tam przesiedlić Polacy z innych okręgów Polski — nie mogą zaproponować po jakimś czasie przeprowadzenia wręcz odwrotnych czynności.

Sama myśl o tego rodzaju eksperymentach z milionami ludzi jest nieprawdopodobna, nie mówiąc już nawet o okrucieństwie takiego postępowania zarówno w stosunku do Polaków jak też i w stosunku do samych Niemców.

Niezachwiana moc postanowień

Wszystko to świadczy o tym, że decyzja berlińskiej konferencji podpisana przez Trumana, Attlee i Stalina już określiła zachodnie granice Polski i czeka tylko na nadanie jej odpowiedniej formy na przyszłej międzynarodowej konferencji przy zawieraniu pokoju z Niemcami.

Dlatego właśnie podpisy szefów rządów cieszą się takim wysokim szacunkiem u ludów, że wszystkim znana jest niezachwiana moc i moralny autorytet postanowień, pod którymi widnieją te podpisy.

Istotnie poszczególne sformułowania w mowie pana Byrnesa na temat zachodnich granic Polski mogą wzbudzić te lub owe wątpliwości co do trwałości stanowiska niektórych amerykańskich kół, odnośnie tego zagadnienia. Ale z drugiej strony jest całkiem oczywiste, że takie kwestie nie mogą być przedmiotem jakichkolwiek przemijających obliczeń politycznych.

Radziecki punkt widzenia

Historyczna decyzja konferencji berlińskiej o zachodnich granicach Polski nie może być przez nikogo podważona. Fakty zaś świadczą o tym, że uczynienie tego obecnie jest już wprost niemożliwe.

Oto jest punkt widzenia rządu radzieckiego. Co do mnie pozostaje mi życzyć moim polskim przyjaciołom powodzenia w ich olbrzymim dziele odbudowy na Ziemiach Zachodnich i wyrazić przeświadczenie, że wzmacniać się będzie przyjaźń i braterska współpraca między demokratyczną Polską a Związkiem Radzieckim.

Odprężenie w Indiach

LONDYN, 17. 9. (BBC). Vicekról Indii Wavell przyjął przedstawiciela Ligi muzułmańskiej. W związku z tym zachodzi możliwość współpracy Ligi muzułmańskiej z rządem Pandit Nehru.

W najbliższym czasie zostanie zwołane pierwsze posiedzenie konstytuanty indyjskiej z udziałem wszystkich partii, a jedynie z wyjątkiem plemienia Sikhów.

Katastrofa samolotu kanadyjskiego

NOWY JORK, 17. 9. (PAP). W czasie katastrofy samolotu kanadyjskiego, w Estevan Saskatchewan 21 osób poniosło śmierć. Samolot rozbił się podczas lądowania, po czym stanął w płomieniach.

Wielka Syria

KAIR, 17. 9. (SAP). Delegat Transjordanii ma przedstawić na konferencji palestyńskiej projekt utworzenia Wielkiej Syrii. W skład Wielkiej Syrii wejdą: Palestyna, Transjordania, Syria i Liban.

Wznowienie konferencji palestyńskiej

LONDYN 17. 9. Obrady konferencji londyńskiej w sprawie Palestyny zostały wznowione w poniedziałek rano.

Nowe napady terrorystyczne

Agencja żydowska potępia

JEROZOLIMA, 17. 9. (PAP) Terroryści zaatakowali w niedzielę wieczór posterunek policji w Sarafand el Kharab, w odległości 10 mil na południowo-wschód od Tel Avivu. Po wymianie strzałów atak odparto. Terroryści zniszczyli kabel elektryczny.

Agencja Żydowska w wydanym w niedzielę oświadczeniu potępiła w jak najostrzejszych słowach ostatnie napaści w Palestynie, które kwalifiku je jako rozbójnictwo. Agencja zaznacza, że zajścia te były „robotą czynników, które nie uznają dyscypliny zorganizowanej gminy żydowskiej i które zdają się nie rozumieć tego, że ich działalność odbije się na kierownikach gminy żydowskiej, który nimi się brzydzi".

TERROR TELEFONICZNY

JEROZOLIMA, 17. 9. (PAP) »Terror telefoniczny« — to ostrzeżenia o rzekomo grożącym wielkim niebezpieczeństwie. Jest to jedna z metod działalności podziemnej. Np. ktoś telefonuje do gmachu rządowego ostrzegając, że zostanie on w ciągu 10 minut wysadzony w powietrze. Wobec czego gmach zostaje natychmiast ewakuowany i wszczyna się śledztwo. Ostrzeżenie to okazuje się jednak fałszywe. Mimo to ciągłe alarmy mają niemiły efekt tak w stosunku do Brytyjczyków, jak i Arabów lub Żydów, zatrudnionych na stanowiskach rządowych.

ZATARG MIĘDZY TERRORYSTAMI

JEROZOLIMA, 19. 9. Tajna radiostacja »Głos Walczącego Syjonu« podała w niedzielę komunikat o zerwaniu stosunków pomiędzy organizacjami podziemnego ruchu żydowskiego a organizacją terrorystyczną »Irgun zvai Leumi« i »Haganah«.

Speaker podkreślił, że »Irgun zvai Leumi« ma zamiar kontynuować działalność terrorystyczną, aby nie pozwolić nieprzyjacielowi na przejęcie inicjatywy w swe ręce.

Audycja została nadana po potępieniu przez Agencję Żydowską ostatnich napaści terrorystycznych.

Dać wszystkim jeść do syta

KOPENHAGA, 17. 9. (SAP). W przemówieniu, wygłoszonym w Kopenhadze w piątek, z racji zakończenia kongresu FAO (Organizacja Wyżywienia i Rolnictwa), przewodniczący sir John Boyd powiedział:

„Jedyną skuteczną obroną przeciwko bombie atomowej — jest FAO".

Liczni delegaci wyjadą w niedzielę z Kopenhagi do swoich krajów. Sir John Boyd ma zamiar udać się do Moskwy w dniach najbliższych.

„Prastara ziemia Piastowska po raz pierwszy przynosi plon"

Dnia 15 bm. odbyły się w Opolu uroczystości dożynkowe o charakterze ogólnopolskim. W godzinach rannych na stadionie odbyło się nabożeństwo odprawione przez ks. biskupa Kominka. Przed ołtarzem zasiedli prezydent Bierut wicepremier Gomółka, wojewoda śląsko dąbrowski generał Zawadzki, prezes Zarządu Głównego Zw. Samopomocy Chłopskiej Janusz oraz licznie reprezentowany korpus dyplomatyczny.

Po nabożeństwie nastąpiło poświęcenie wojewódzkiego sztandaru Samopomocy Chłopskiej. Przemawiali prezydent Bierut i wicepremier Gomółka.

Prezydent Bierut witając mieszkańców Ziem Zachodnich powiedział m. in.:

„Pracujcie w spokoju i ufności, że ziemia ta była jest i zawsze pozostanie polską ziemią. Nauczeni doświadczeniem historycznym nie damy już wydrzeć tej ziemi nikomu".

Wicepremier tow. Gomółka mówił o konieczności pozbycia się resztek separatyzmu.

„Dzisiejsze uroczystości dożynkowe ludu śląskiego które zgromadziły tutaj przedstawicieli chłopów z całej Polski świadczą o nierozerwalnej więzi ludu śląskiego z całym Narodem Polskim. — Niech ten dzień dzisiejszy będzie dalszym krokiem naprzód w drodze odbudowy Polski na Ziemiach Zachodnich."

Po poświęceniu sztandaru odbyła się defilada którą przyjmował prezydent Bierut w otoczeniu wicepremiera Gomółki i wojewody Zawadzkiego.

Symboliczna uroczystość zaślubin Narodu Polskiego z Odrą zakończyła obchód dożynek.

Rokowania handlowe

LONDYN 17. 9. (BBC). Anglo-francuskie rozmowy w sprawie traktatu handlowego dobiegają końca.

Podpisanie układu spodziewane jest w najbliższych dniach.

W kilku wierszach

Amerykański Trybunał Wojskowy we Florencji skazał na 10 lat więzienia generała Kurta Maezlera, byłego komendanta Rzymu za okupacji niemieckiej. Maezler odznaczał się specjalnym okrucieństwem w stosunku do jeńców wojennych.

Bezpośrednią komunikację na trasie Sztokholm—Warszawa utrzymywał na odcinku morskim statek-prom „Drotting Victoria". Od 7 bm. został on zastąpiony pięknym statkiem „Konnung Gustav V".

Profesor Artur Weber, autor kilku książek traktujących w sposób propagujący hitlerowską politykę gospodarczą został dziekanem Wydziału Wiedzy Państwowej uniwersytetu w Monachium.

Ministerstwo Pracy podaje, że w Bawarii jest 255.000 bezrobotnych, z czego połowa byłych urzędników.

Z Buenos Aires donoszą, że zazwyczaj bardzo wesołe życie nocne stolicy Argentyny zamarło zupełnie wskutek strajku muzyków i aktorów we wszystkich lokalach rozrywkowych.

Rozruchy na północy i południu Włoch

RZYM (SAP) — Niepokoje trwają we Włoszech pomimo powrotu do pracy 300 000 pracowników państwowych po sześciu dniach demonstracyj strajkowych przeciw wysokim kosztom życia i bezrobociu.

W Villa San Giovanni nad cieśniną Mesyńską duży tłum dostał się na stację kolejową, gdzie znajdowały się znaczne ilości oliwy w celu odtransportowania do północnych Włoch. Wezwano karabinierów do rozpędzenia tłumu w momencie rozkradania oliwy.

W Padwie bezrobotni, oburzeni na wystąpienie „Gazzette Veneta" przeciw nim, napadli na redakcję tej gazety i spalili archiwum oraz usiłowali połamać maszyny drukarskie. Tłum został rozproszony przez policję.

Józef Cyrankiewicz

Polska droga do socjalizmu

Fragmenty z przemówienia na posiedzeniu Rady Naczelnej PPS w dniu 25 sierpnia 1946 r.

Wiemy, że stojąc na stanowisku bloku 6-ciu jesteśmy najgorętszymi przeciwnikami zwolenników usunięcia Polski z areny rozgrywki, która się toczy nie o naszą skórę. Po prostu jeżeli się nieraz porównuje Polskę do piłki, którą się rozgrywa mecz — to po pierwsze my nie chcemy być piłką, — a po drugie, jeżeli już tak jest, że jesteśmy tą piłką, to trzeba pamiętać, że jesteśmy biologicznie na granicy wyczerpania, że po prostu uchodzi z tej piłki powietrze, że nie nadajemy się na tą piłkę, niech sobie grają czymś innym.

Ale to nie jest proste.

Spokój wewnętrzny w Polsce nie jest łatwy do osiągnięcia.

Ale jest konieczny.

Jest pierwszym i podstawowym warunkiem odbudowy, jest pierwszym i podstawowym warunkiem realizowania socjalizmu na tej drodze, polskiej drodze, która jest nową drogą.

Co to znaczy nową drogą?

Nową — to znaczy, że ona nie jest drogą taką, jaką przechodzić musiały ludy Związku Radzieckiego — ani taką, jaką przechodzić mogą dojrzewające w innych warunkach do socjalizmu narody Zachodu.

To jest droga Środkowej Europy, tego pasa, który od faszyzmu wyzwolony został przez Armię Czerwoną, gdzie przemiany społeczne, wielkie reformy socjalne z góry determinują dalszy rozwój społeczny ku demokracji — gdzie tworzy się nowego typu demokracja ludowa przy reformach robionych — powiedzmy sobie — odgórnie — przy poparciu względnie przy stopniowym zyskiwaniu poparcia mas.

Jest to droga nowa, to znaczy, że ani [illegible] od demokracji politycznej [illegible] demokracji społecznej poprzez wszystkie powikłania jakie przeżywa Zachód — ani też nie dyktatura jednej partii marksistowskiej, bo to byłaby także droga stara, powtórzenie drogi — zamiast korzystania z przetartego już na wschodzie szlaku.

Natomiast droga do Polski Ludowej przede wszystkim poprzez sojusz równorzędnych partii PPR i PPS — to jest dopiero polska nowa droga!

To są w pierwszym rzędzie odgórne — jako wynik zwycięskiej międzynarodowej wojny z faszyzmem — reformy społeczne.

To jest realizacja manifestu PKWN i to jest równocześnie zyskiwanie coraz większego poparcia mas, coraz większego uaktywnienia mas — to jest mobilizacja mas do obrony zdobyczy tam gdzie tego potrzeba, — i do ataku tam gdzie potrzeba.

Bez tego równorzędnego współdziałania obu partii odgórne reformy znacznie dłużej będą musiały być odgórnie bronione, co grozi skrzywieniem drogi, — zamiast wypełnienia gotowych form polskiej demokracji żywą treścią wysiłku i entuzjazmu mas.

POLSCY SOCJALIŚCI PRZYJACIÓŁMI I SOJUSZNIKAMI Z. S. R. R.

Po drugie trzeba pamiętać, że tak jak Polska jest trasą przelotową Związku Radzieckiego na okupowane Niemcy — na to nie ma żadnej rady — i że jest też i była Polska w latach sanacyjnych trasą przelotową kapitalistycznego Zachodu na Związek Radziecki — to trudno — ważny jest stopień zaufania ciężko walczącego o swój socjalizm i o bezpieczeństwo budowy swojego socjalizmu Związku Radzieckiego zarówno do Polski jako całości, jak i do poszczególnych klas społecznych, do poszczególnych stronnictw.

Ważne jest też zaufanie Związku Radzieckiego do Polski nie tylko w przestrzeni — ale też i w czasie — to znaczy w jakich koniunkturach międzynarodowych może ZSRR na Polskę mniej czy więcej liczyć, jako na sojusznika.

Na podstawie przeszłości historycznej mógł Związek Radziecki przypuszczać, że są takie koniunktury międzynarodowe w których w Polsce można mieć zaufanie tylko do komunistów. Dzisiaj ważne jest, aby stosunek Polski względnie większości narodu polskiego do Związku Radzieckiego układał się bez względu na koniunktury międzynarodowe, żeby ten stosunek mieścił się w układzie nie tylko politycznym, ale także i to przede wszystkim w układzie geograficznym. W Polsce sanacyjnej stosunek polityczny do Związku Radzieckiego nie liczył się z układem geograficznym, był mu nawet przeciwstawny, za co płaciliśmy większymi kosztami wojny. Teraz wobec problemu Niemcy—Rosja stosunek ten musi stać się niezmienny, pokrywający się i z politycznym i z geograficznym, wyrażający się w pełnym, szczerym, realistycznym sojuszu.

Dla trwania tego sojuszu ważne będzie także i dla Związku Radzieckiego, gdy nie będzie się on opierał na wąskiej bazie jednej partii, gdy będzie miał bazę jaknajszerszą — pewnie, że nie od razu taką jak w Czechosłowacji — ale jeżeli będzie w pierwszym rzędzie ogarniał w całości Polską Partię Socjalistyczną.

To jest, proszę towarzyszy, jeden z najważniejszych elementów jednolitego frontu. O tym nie wolno nigdy zapominać. Jestem głęboko przekonany, że to zrozumienie jest w masach robotniczych coraz mocniejsze i jest to, towarzysze — to trzeba też powiedzieć — pełne porzucenie ideologii antyradzieckiej, porzucenie manowców, na które prowadziło masy kierownictwo WRN. — Czy to znaczy, że Partia nasza nie może ogarniać mas WRN-owskich?

(Dalszy ciąg na str. 4-ej).

Co mówią w kołach konferencji paryskiej

o kłopotach Byrnesa po mowie Wallace'a

PARYŻ (SAP) Amerykański sekretarz stanu James F. Byrnes i jego doradcy z Senatu „pienili się ze złości — jak wyraża się korespondent „United Press" z powodu mowy Henry Wallace'a na temat polityki zagranicznej, oraz z powodu tego nazywają — aprobatą tej mowy przez prezydenta Trumana.

Sen. Tom Conally, przewodniczący komisji zagranicznej Senatu Stanów Zjednoczonych i senator Arthur H. Vandenberg konferowali z sekretarzem stanu Byrnesem w sobotę rano. Oczekuje się oświadczenia z ich strony.

Mowa Henry Wallace'a podcina bowiem grunt pod polityką wymienionych trzech mężów stanu, którzy przez 7 tygodni Konferencji Paryskiej toczyli batalię ze Związkiem Radzieckim i są odpowiedzialni za politykę zagraniczną Stanów Zjednoczonych A. P. w ciągu ostatnich kilku miesięcy.

Prawdopodobnie w odpowiedzi na mowę Henry Wallace'a senator Arthur H. Vandenberg apelował w sobotę o jedność w amerykańskiej polityce zagranicznej mówiąc: „My możemy współpracować tylko z jednym sekretarzem stanu w tym samym czasie", „słusznie lub mylnie, Paryż powątpiewa dziś rano w tę jedność".

Oświadczenie to zostało ogłoszone przez delegację amerykańską na Konferencję Paryską. Należy przypuszczać, że opinia senatora Vandenberga określa stanowisko całej delegacji amerykańskiej.

„Wolne" wybory w Hiszpanii

PARYŻ, 17. 9. (SAP). W drugim dniu obrad Kongresu Republikańskiej Partii Wolności, Andre Mutier, przewodniczący grupy parlamentarnej tej partii oświadczył, że lud hiszpański winien sam „w wolnych wyborach" zadecydować o formie rządu w Hiszpanii.

Podkreślił on niebezpieczeństwo wypływające dla pokoju z obcej interwencji w Hiszpanii. Ponadto domagał się otwarcia granicy francusko-hiszpańskiej, która — jak twierdzi — jest „półprzymknięta".

Pamiętajcie o funduszu prasowym i wyborczym

Umiera z tortur w więzieniu

PARYŻ (SAP). Z kół republikańskiego rządu Hiszpanii w Paryżu podają, że Celestnio Uriarte, działacz Związków Zawodowych Hiszpańskich, ostatnio aresztowany przez Falangę jest bliski śmierci, wskutek storturowania go w więzieniu w Gijon.

Komentując tę wiadomość prasa francuska oburza się na postawę Republikańskiej Partii Wolności, domagającej się otwarcia granicy francusko-hiszpańskiej dla celów handlowych i stwierdza, że granica ta musi być tak długo zamknięta, jak długo panuje w Hiszpanii frankistowski reżim.

Kim są zbrodniarze hitlerowscy?

WARSZAWA (SAP). Spośród 77 ciu zbrodniarzy hitlerowskich wydanych ostatnio naszym władzom wymiaru sprawiedliwości z amerykańskiej strefy okupacyjnej znajdują się „asy" zbrodni i sadyzmu, zbiry na miarę Greisera, Goetha czy Fischera.

Galerię tę otwiera generał SS — Richard Hildebrand — szef osławionego Rassen und Siedlungs Amt w Berlinie „zaszczycony" zamieszczeniem na pierwszej liście przestępców wojennych. Hildebrand odpowiedzialny jest za masowe mordy Polaków i Żydów. Na drugim miejscu znajduje się generał policji G. Kerseman, który podczas okupacji grasował w Poznaniu, a później w Lublinie w sadystyczny sposób znęcał się nad Polakami.

Dwom pierwszym nie ustępuje kobieta-potwór Joanna Langenfeld, główna dozorczyni komór gazowych w Oświęcimiu, dokąd została przeniesiona na własną prośbę, przekładając te właśnie prace nad spokojną „biurową, nie dającą żadnych „emocji" i zysków. Przy komorach gazowych bowiem grabiono mienie nieszczęsnych ofiar.

Wśród zbrodniarzy wydanych Polsce znajduje się Polak renegat Emanuel Andrzejewski, kat z obozu oświęcimskiego, SS Hauptschauführer Paul Buhmeister, Friedrich Demmer — inspektor sprawiedliwości w Częstochowie. Jest tu jeszcze niesłety jeden Polak zdrajca, szpieg na żołdzie Berlina sprzed wojny Bruno Marszałek, który podczas okupacji zmienił nazwisko na Marschal. Był on w tzw. Gen. Gubernii kierownikiem „Arbeitsamtów". Zajmował się organizowaniem łapanek i wywożeniem tysięcy Polaków na roboty przymusowe do Niemiec. Dalej jest tu sędzia Sondergerichtu w Krakowie — Michel Albert, szef krematorium w Majdanku, Erik Musfeld, komendant policji niemieckiej w Poznaniu H. Reinefart, komendant gestapo Franc Schauer i wiele innych. Jak donosiliśmy, część z tych zbrodniarzy zostanie niebawem przewieziona do więzienia Mokotowskiego.

Trąba powietrzna

MOSKWA 17. 9. (PAP). W ostatnich dniach nad terytorium Łotwy przeszła silna trąba powietrzna. Nad powierzchnią morza podniosły się wysokie słupy wodne. W szeregu miejscowości wicher zburzył mnóstwo domów, wyrwał z korzeniami setki drzew i wyrządził duże szkody na polach. Rada ministrów Łotwy powzięła szereg postanowień o udzieleniu pomocy gospodarstwom wiejskim, które ucierpiały od trąby powietrznej.

Spółdzielczość studentom

Spółdzielnia pracy „Kawiarnia Akademicka" w Krakowie ustanowiła 48 stałych stypendiów dla młodzieży studiującej. Ośm z tych stypendiów przekazanych zostało OKZZ do rozdziału pomiędzy studentów — dzieci robotników, zrzeszonych w związku zawodowym.

Sensacyjna afera na Wybrzeżu

Fałszywe 500 złotówki

Od dłuższego czasu władze zaniepokojone były ukazywaniem się fałsyfikatów 500-złotowych w różnych miastach Wybrzeża i Pomorza. Sprytnym kolporterom udawało się mylić czujność władz i niepodobna było wykryć fałszerzy i sposobu rozpowszechniania banknotów. Banknoty te były doskonale podrobione, to też uchodziły często za prawdziwe. Aż wreszcie 10 września udało się wpaść po żmudnych obserwacjach na właściwy trop. W dniu tym zatrzymano na targu w Gdańsku Izabelę Karmolińską, która płacąc ciągle 500-złotówkami, kupowała garderobę.

Po krótkim śledztwie ustalono, że Karmolińska, urodzona w 1908 roku, zamieszkała stale w Bydgoszczy, przy ul. Wileńskiej 7, zajmuje się rzeczywiście rozpowszechnianiem pieniędzy domowej fabrykacji.

Oskarżona przyznała się do prowadzenia tego „przedsiębiorstwa" do spółki ze swym mężem Wiktorem, który jest z zawodu litografem. Fabryczka czynna była w Bydgoszczy i doskonale przez pół roku prosperowała. Funkcjonariusze wydziału śledczego znaleźli komplet przyborów wraz z kliszami i matrycami oraz 40 sztuk gotowych banknotów 500-złotowych, prócz wielu próbnych, odłożonych na makulaturę. Wszystkie te „trofea" milicja z Wrzeszcza przewiozła do siebie wraz z ich fabrykantem.

Sztuka plastyczna

Związek Plastyków mając na celu spopularyzowanie sztuki plastycznej na terenie województwa krakowskiego, przystąpił do organizowania wystaw w świetlicach różnego rodzaju organizacji. Dotychczas urządzona była wystawa grafiki użytkowej w świetlicach PPR i PPS.

Poza tym w piśmie »Świetlica« ukazują się artykuły popularne z dziedziny sztuki współczesnej, redagowane przez członków Związku. W najbliższym czasie przewidziane jest zwiedzanie wystaw, organizowanych dla robotników i rzemieślników.

(Bg)

62-ga wieś zelektryfikowana

Dnia 15 bm. we wsi Garwolin pow. łowickiego odbyła się uroczystość poświęcenia transformatorów i włączenia wsi do sieci okręgu.

W uroczystości wziął udział V-prezyden KRN tow. Szwalbe.

Garwolin jest 62-gą zelektryfikowaną wsią powiatu łowickiego.

Polska droga do socjalizmu

(Dalszy ciąg ze str. 3-ej).

Nie, to nie znaczy, że Partii naszej nie wolno tam sięgać. Odwrotnie.

To znaczy, że trzeba do reszty te masy przekonać i zdobyć dla ideologii naszej Partii i dla naszego pojmowania stosunku do Związku Radzieckiego.

Czy należy mieć zaufanie w szczerość tego stosunku? W szczerość niewątpliwej rewizji pojęć, jaka się w tym środowisku musi dokonywać?

Tak. Należy mieć to zaufanie, dlatego, że za nami stoi cała logika rozwoju wydarzeń, która musi doprowadzić do tego, że dawni wyznawcy Róży Luksemburg i SDKP i L i KPP stali się niepodległościowcami, a socjaliści stali się — i to jest pewne, że po doświadczeniach choćby starcia Związku Radzieckiego z hitleryzmem i roli Związku Radzieckiego w tym starciu, w tej walce o demokrację i niepodległość narodową. Socjaliści stali się przyjaciółmi, sojusznikami Związku Radzieckiego.

WZAJEMNE ZAUFANIE P.P.S. I P.P.R. PODSTAWĄ JEDNOLITEGO FRONTU

Musi się rozumieć, że to nie są obustronne papierowe deklaracje — z jednej strony komunistów ku niepodległości, a z drugiej socjalistów ku przyjaźni ze Związkiem Radzieckim. To są przecież historyczne doświadczenia i one ukształtowały niewątpliwie nową świadomość komunistów i niewątpliwie nową świadomość socjalistów. One zmieniły fizjonomię obu partii, one niewątpliwie zmniejszyły różnice, zmniejszyły wyrwę, która istniała między SDKP i L a PPS — one zmniejszyły tę wyrwę nie w sposób mechaniczny przez zwycięstwo jednej z tych koncepcji, ale przez wzajemne przenikanie i powiedziałbym syntetyzowanie. A więc jeżeli nie deklaracje, które mogą być zawsze papierowe tylko głębokie procesy, które kształtują nową świadomość, to w takim razie musi istnieć wzajemne zaufanie.

RÓWNORZĘDNOŚĆ PARTNERÓW WARUNKIEM WZAJEMNEGO ZAUFAN

Jednolity front to dalsze zbliżanie się do siebie dwóch nurtów ruchu robotniczego. To stałe uzgadniania, to czasem spory i tarcia, jakie muszą istnieć przy docieraniu się dwóch ruchów masowych.

Równorzędność partnerów jest tutaj oczywiście warunkiem wzajemnego zaufania.

Co to znaczy równorzędność — i co to znaczy niezależność?

Nie jest nim mechaniczny tylko klucz równorzędności, ale także nie hegemoniczna przewaga.

Niezależność może być oczywiście ograniczona — ale po równi — koniecznością wielu problemów.

Czasem jest je uzgodnić bardzo łatwo, czasem trudniej, ale musi się je uzgodnić.

Nie ma bowiem niezależności oderwanej od warunków.

Ale w granicach warunków, w granicach rzeczywistości, istnieje przecież kwestia samopoczucia Partii i godności Partii.

I co ważniejsze to jest kwestia aktywizacji mas, tych, które zaufaniem swoim darzą te czy inne partie.

Powtarzam. My do polskiej tzw. łagodnej rewolucji chcemy doprowadzić masy, my chcemy na straży tej rewolucji postawić te masy, my chcemy z mas uczynić współtwórcę nie tylko fizycznego, ale także politycznego współtwórcę polskiej rzeczywistości, polskiej przyszłości.

Jak to możemy zrobić?

Niewątpliwie, gdy Partię naszą wprzęgniemy mocno w system rządzenia, gdy zazębimy Partie o wszystkie dziedziny życia polskiego, oczywiście widząc z góry, że przez to nie wypaczamy linii marszu, tylko że załączamy jeszcze jedną mocną turbinę.

Kiedy moglibyśmy te linie wypaczyć? Gdyby byli u nas scheidemanowcy, gdyby był u nas Noske. Noskego u nas nie ma. I my polscy socjaliści potępialiśmy go również mocno, jak cała lewica socjalistyczna. Scheidemann? Scheidemann nikogo nie przekona. Scheidemann może przekonać tylko raz, a potem się na zimne dmucha i Scheidemanna nikt nie usłucha.

My mówimy z najgłębszym przekonaniem, że władzy nie oddamy, że władzy nie możemy oddać, ani Leszczymowi ani Mikołajczykowi.

Ale nieraz nas robotnicy pytają: no dobrze, naturalnie, że władzy nie oddamy — ale czy wy tę władzę macie? My na to odpowiadamy: Braliśmy władzę w takim stosunku, na jaki nas było stać, ona jest mimo to wspólna — i ona musi być wspólna — i powinna być wspólna znowu w takim stosunku, na jaki nas będzie stać.

Stać nas dzisiaj na więcej. I chcemy, żeby zorganizowane u nas masy robotnicze czuły, że ta władza jest wspólna, że one ją też dźwigają i biorą za nią odpowiedzialność — i co bardzo ważne — ciężar współobrony.

To jest ważne zagadnienie jednolitego frontu. To jest ważne zagadnienie umasowienia i umocnienia jednolitego frontu.

To jest ważne zagadnienie aby to, co dziś na rozum każdy przyjmuje: jednolity front — stało się uczuciowym stosunkiem najszerszych mas.

Naszym hasłem jest:

Więcej zaufania do PPS-owskich mas do tej części klasy robotniczej, która jest pod naszymi sztandarami.

Jednolity front to nie jest coś nieruchomego — o jednakowej statyce.

Jednolity front — to jest ruchoma praktyka. Im lepsza praktyka, tym lepszy jednolity front, tym większa dynamika tego jedolitego frontu.

Jeżeli się w rozmowach kierownictw politycznych czasem różnimy, to tych różnic na pewno nie da się przemalować na stare kolory — socjal-demokracje i komunizm.

Specjalnie my w Polsce nie mamy w sobie nic z socjal-demokratyzmu typu zachodniego, bo inne są nasze warunki i doświadczenia.

Te różnice mogą dotyczyć taktyki, mogą dotyczyć także takiej czy innej koncepcji.

Do tego mamy święte prawa.

Niech jednak nikt z prawicy nie spekuluje, że z tych różnic wyjdzie czy może wyjść rozbicie jednolitego frontu.

Nie zatapia się łodzi, w której się siedzi z tego powodu, że jest na łodzi chwilowo taki czy inny spór o kierunek. A spór może być, bo nie ma dogmatu nieomylności w żadnej z naszych partii.

Tak samo nie wyskakuje się z łodzi, gdy jest spór, aby z powodu tego sporu popełnić samobójstwo.

Dlatego próżne są obliczenia tych, którzy oczekują rozbicia jednolitego frontu. Przeciwnicy, którzy na to czekają — tracą czas na oczekiwanie. A jeżeli są tacy w obrębie naszych ruchów — sekciarze — to życie będzie ich jeszcze raz uczyć.

A są tacy sekciarze.

I są także panikarze specjalnego gatunku.

Są tacy, którzy najwygodniej w świecie mieszają dwa pojęcia.

Jednolity front, który jest i musi być ustawicznym uzgadnianiem i wyrównywaniem się równorzędnych partnerów — mieszają z pojęciem służby wojskowej i dyscypliny, albo służby w kościele, w dodatku w cudzym kościele i nieomylność widzą zawsze w drugiej partii.

Im mniej w realizowaniu jednolitego frontu będzie mechanicznego, wywołującego zupełnie odwrotne rezultaty naciska — tym łatwiej będzie i tym szybciej będzie można szkody wynikłe z niewłaściwego pojmowania jednolitego frontu naprawić.

Grzegorz Fitelberg wraca

Około 20 września wraca do Polski jeden z naszych najwybitniejszych kompozytorów i dyrygentów Grzegorz Fitelberg.

Grzegorz Fitelberg był obok Karłowicza i Szymanowskiego przedstawicielem „Młodej Polski".

Obecnie upływa 40 lat od pierwszego koncertu w roku 1906 w Berlinie, na którym Fitelberg dyrygował utworami muzycznymi „Młodej Polski".

Od tego pierwszego koncertu poświęca się całkowicie wykonywaniu i propagandzie muzyki polskiej. W Polsce przedwrześniowej był dyrygentem Filharmonii Warszawskiej, a później dyrygentem i organizatorem najlepszej polskiej orkiestry symfonicznej Polskiego Radia. Wtedy to Fitelberg umieścił współczesne polskie utwory na 112 przez siebie dyrygowanych koncertach w 85 miastach poza granicami Polski.

Po kampanii wrześniowej losy rzucają go do Paryża, gdzie rozpoczyna swą niestrudzoną działalność kompozytorsko-dyrygencką przez wydawanie koncertów w całym szeregu miast europejskich, a nawet w USA.

Siedmioletni okres jego pobytu za granicą rozsławił imię Polski i jej osiągnięć w dziedzinie muzyki.

Świat muzyczny Polski z niecierpliwością oczekuje powrotu tego wielkiego kompozytora.

Kto otrzyma instrumenty muzyczne

Kilkakrotnie już Wydział Kultury i Sztuki, poruszał sprawę przydziału instrumentów muzycznych rekwirowanych na terenach zachodnich z majątków poniemieckich. Jak dotąd sprawa ta na terenie Krakowa była w zupełnej sprzeczności z postanowieniami Tymczasowego Zarządu Państwowego (oraz z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów.

W związku z tym ukazało się nowe rozporządzenie tow. Premiera, w którym wymienione są instytucje, mające prawo nabywania instrumentów muzycznych.

Do tych należą: szkoły muzyczne, instytucje kulturalne i oświatowe, artyści, oraz nauczyciele muzyki.

(Bg)

Skup butelek monopolowych

za 1 butelkę ćwierćlitrową zł. 3.—

Wszystkie sklepy monopolowe i spółdzielcze sprzedające wyroby Monopolu Spirytusowego skupują jednocześnie butelki zwrotne, płacąc konsumentowi następujące ceny:

za 1 butelkę litrową . . . zł. 5.—
za 1 butelkę półlitrową . . zł. 3.—
za 1 butelkę ćwierćlitrową zł. 2.—

Hurtowy skup butelek zwrotnych prowadzą Wytwórnie Monopolu Spirytusowego, które płacą dostawcom hurtowym następujące ceny:

za 1 butelkę litrową . . . zł. 6.—
za 1 butelkę półlitrową . . zł. 4.—

Przedłużenie kolonii letnich

W związku z opóźnieniem akcji kolonii letnich w tym roku, dla dzieci z publicznych szkół powszechnych, Ministerstwo Oświaty wyraziło zgodę na indywidualne zwalnianie z zajęć szkolnych we wrześniu br. tych dzieci, które w ostatnim terminie skorzystają z kolonii.

Na podstawie tego zarządzenia prowadzone są nadal kolonie wypoczynkowe w Zakopanem, Rabce, Sidzinie koło Jordanowa, Pieskowej Skale, Jeleśni i Szczyrku.

Ponadto prowadzone są również kolonie prewentoryjne dla dzieci wątłych i zagrożonych gruźlicą.

Zgłoszenia na kolonie prewentoryjne należy kierować za pośrednictwem kierowników szkół do Wojewódzkiej Komisji dla Spraw Kolonii letnich w Krakowie. Gmach PKO ul. Dietla 90 IV piętro pokój Nr. 64 od godz. 9—13.

Muzyka polska w Zakopanem

W najbliższych dniach zespół krakowskiej Filharmonii wyjeżdża do Zakopanego, gdzie koncertować będzie specjalnie dla setek młodzieży przebywającej tam na kuracji lub na wywczasach. Koncertem dyrygować będzie młody, utalentowany dyrygent, absolwent krakowskiej Wyższej Szkoły Muzycznej — ob. Skrowaczewski. Jako solista wystąpi jeden z czołowych polskich wirtuozów — W. Niemczyk. Na program koncertu składać się będą utwory czołowych naszych kompozytorów.

Pomoc dla Warszawy

Z działalności Komitetu Woj. Śląsko-Dąbrowskiego dla Odbudowy Warszawy zebrano ogółem za okres od czerwca 1945 r. do grudnia 45 r. 17,648.621 zł. Poza powyższą kwotą wysłano do Warszawy za pośrednictwem SPB, z terenu woj. śląsko-dąbrowskiego sprzęt i materiały instalacyjne, jak rury gazowe i izolacyjne, kable elektryczne, instalacje wodociągowe, urządzenia: jak kowadła, piece, zbiorniki na wodę i t. p., sprzęt budowlany i materiały budowlane — ogólnej wartości około 8.000.000 zł. według cen sztywnych oraz z Komitetów Powiatowych i Miejskich sprzęt wartości około 7.000.000 zł.

Symbolem zrozumienia i tej nierozerwalnej więzi łączącej lud Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego z umęczoną stolicą Polski jest most Poniatowskiego odbudowany przy pomocy ofiarnej pracy śląskiego hutnika, montera i górnika.

W skład honorowego Komitetu Odbudowy Stolicy wchodzą wojewoda Śląskodąbrowski gen. dyw. Aleksander Zawadzki, ks. biskup Adamski, Bary Marian z WK PPR, inż. Borejdo, naczelny dyr. Zarządu Przemysłu Hutniczego, Macura Antoni, wiceprzewodniczący WRN, Nowacki Jerzy z SD, Odorkiewicz, dyrektor Polskiego Radia, Piecha, przewodniczący OKZZ, inż. Topolski, naczelny dyrektor Centralnego Przem. Węglowego, płk. Ziętek Jerzy, prezes Zw. Weteranów Powstań Śląskich.

Warszawskie dzieci otrzymają obuwie

Komisja dla Spraw Kolonii Letnich przy Kuratorium Okr. Szkolnego podczas przeprowadzania akcji kolonii letnich, przyjęła na kolonie wakacyjne grupę 100 dzieci z Warszawy, podlegających Opiece Społecznej.

Dzieci te przybyły w sierpniu do Zakopanego i Rabki, ponieważ w obydwu tych miejscowościach jest już chłodno, a dzieci nie posiadają obuwia i odzieży ciepłej, przeto Komisja zwraca się z apelem do społeczeństwa krakowskiego, aby przez swą ofiarność umożliwiło dzieciom warszawskim pozostanie w górach do końca września.

Zbiórkę obuwia i odzieży rozpoczęto w lokalu Woj. Komitetu dla Spraw Kolonii Letnich przy ul. Dietla 90, gmach PKO IV p. pok. nr. 64 od godz. 9-tej do 13-tej.

Filharmonia dla stolicy

Krakowska Filharmonia, ciesząca się zasłużoną opinią najlepszego polskiego zespołu muzycznego zorganizowała ostatnio wielki koncert muzyki polskiej, przeznaczając całkowity dochód z owej imprezy na rzecz odbudowy Warszawy. Koncert ów zgromadził na dziedzińcu wawelskim rzeszę krakowskiej publiczności, która gorąco oklaskuje W. Niemczyka, który wykonał z towarzyszeniem orkiestry pod batutą W. Bierdiajewa szereg utworów polskich kompozytorów.

Impreza ta dała kilkanaście tysięcy dochodu. (J. K.)

Nowy teatr powszechny

Teatr imieniem Tadeusza Kościuszki, który powstaje z inicjatywy Głównego Komitetu Kościuszkowskiego przy poparciu tow. premiera Osóbki-Morawskiego przy współpracy sfer wojskowych, ma być teatrem eksperymentalnym.

Jak dowiadujemy się, ma on na celu spopularyzowanie wśród najszerszych warstw robotniczych i wojskowych, literatury polskiej — przez rozmaite sceniczne przeróbki dzieł naszych największych pisarzy. Aby uprzystępnić jak najszerszej masie społeczeństwa korzystanie z widowisk, teatr nie będzie traktowany jako przedsiębiorstwo dochodowe, natomiast będzie subwencjonowany. Ceny biletów będą naprawdę niskie.

W tym celu wojsko wydzierżawia przy ul. Lubicz kino, z którego dochód będzie przeznaczony na utrzymanie teatru.

Akademia Górnicza wyremontowana

Wraz z rozpoczęciem nowego roku akademickiego na krakowskiej Akademii Górniczej zostaną oddane do użytku młodzieży dwa nowowyremontowane piętra AG, wypalone i zburzone przez cofające się wojska niemieckie.

W wyremontowanych salach mieścić się będą zbiory techniczne Akademii oraz sale wykładowe. (J. K.)

W TEATRACH

TEATR MIEJSKI IM. SŁOWACKIEGO godz. 19-ta „Cyrulik Sewilski", opera w 3-ch aktach Rossiniego z gościnnym występem Barbary Kostrzewskiej.

TEATR KAMERALNY TU . — godz. 19-ta „Codziennie o 5-tej" Hennequina i Vebera.

GROTESKA godz. 19-ta „Kraina Uśmiechu", operetka Fr. Lehara.

Radio

na dzień 18 września 1946 r. (środa).

Kraków: 6.00 Sygnał czasu, pieśń poranna i Kalendarz historyczny; 6.05 Dziennik poranny; 6.20 Odczytanie programu lokalnego na dzień bieżący; 6.25 Gimnastyka poranna; 6.35 Muzyka poranna; 6.57 Sygnał czasu; 7.00 Muzyka poranna; 7.30 Powtórzenie najważniejszych wiadomości dziennika porannego; 7.35 Muzyka poranna. 8.20 Informacje ogólnopolskie. [illegible] Przerwa. 11.30 Kronika krakowska. [illegible] Muzyka polska z płyt. 11.57 Sygnał czasu z krakowskiego Obserwatorium Astronomicznego. 12.00 Bicie zegara i hejnał z wieży Mariackiej. 12.05 Dziennik południowy. 12.35 Popularne utwory wiolonczelowe w wyk. Haliny Kowalskiej-Trzonkowej. 12.55 „5 minut poezji". 13.00 Na ziemiach odzyskanych. 13.15 Z życia Narodów Słowiańskich. 13.25 Muzyka obiadowa. 14.00 „Czy słusznie wronę nazywamy gapą" — pogawędka dla dzieci prof. Jana Rostafińskiego. 14.10 Muzyka. 14.40 Rewia. 14.50 Chwila muzyki z płyt. 15.00 Audycja „Wieś słucha" — w programie: 1) Gazetka mówiona, 2) Sabałowa nuta — audycja podhalańska w wyk. Orkiestry Rozgłośni Krakowskiej i solistów w oprac. Mieczysława Krzyńskiego, 3) Poezja Podhala, 4) d. c. audycji podhalańskiej, 5) Skrzynka rolnicza. 15.55 Problemy dnia. 16.00 Dziennik popołudn. 16.20 IX Audycja z cyklu „Instrumenty muzyczne" — Organy — w oprac. Mieczysława Drobnera. 16.35 W ramach audycji „Portrety pisarzy" — „Portret Balzaka" — Tadeusza Breży. 17.10 Koncert popularny. Wykonawcy: Mała Orkiestra P. R. pod dyr. Stefana Rachonia z udziałem Kazimierza Czekotowskiego (śpiew). 17.50 Odbudowujemy Warszawę. 17.55 Audycja wojskowa. 18.10 Reportaż dźwiękowy. 18.25 Wiadomości sportowe. 18.30 Koncert solistów. 19.00 „Nauka przy głośniku". 19.20 Audycja Chopinowska w wyk. Stanisława Staniewicza. 20.00 Dziennik wieczorny. 20.30 Arie i pieśni w wykonaniu Tomasza Dąbrowskiego. 20.45 Słuchowiski pt. „Ponad śnieg" Stefana Żeromskiego w radiofonizacji I. Brudnickiej. 21.10 Muzyka. 21.45 Rozmaitości. 21.55 Odczytanie programu lokalnego na dzień następny. 22.00 Koncert rozrywkowy. 22.30 Koncert życzeń. 23.00 Ostatnie wiadomości dziennika radiowego. 23.20 Program na jutro. 23.30 Hymn i zakończenie programu.

Praca świetlicowa TUR

TUR przystępuje obecnie do wznowienia pracy kulturalnej na Osiedlu Spółdz. robotników przerwanej w okresie wakacyjnym. Rozpoczynają od ugruntowania utworzonych w roku ubiegłym sekcji na terenie pracy świetlicowej. W nadchodzącym sezonie obejmie ona wszystkie dziedziny kształcące kulturalnie człowieka: wiedzę ogólnokształcącą, sztukę, zabawę, wychowanie fizyczne, zajęcia z życia praktycznego. Chodzi tylko o formę, podania, która potrafiłaby zainteresować, porwać, dać maksimum pożytku i przyjemności. Dlatego poza wszelkimi wieczorami dyskusyjnymi, referatami czy pogadankami naukowymi, koncertami i grami, organizatorzy świetlicy projektują wyświetlanie filmu oświatowego na urządzonej w tym celu sali widowiskowej, tworzenie występów teatralnych oraz wystąpień chóru. Przy świetlicy stworzona została także biblioteka miejscowa, w której pracę kierowniczą podjęły jednostki szkolone na kursie bibliotekarskim w Warszawie.

Jest to najlepiej zorganizowana i najbogatsza biblioteka organizacji TUR. W tej chwili posiada ona 1000 tomów oddanych na użytek członków świetlicy.

Z czytelni korzystać będzie mogła również młodzież szkoły powszechnej Osiedla. W związku z tym wyłoniła się sprawa współpracy Organizacji z nauczycielstwem szkoły. Poza tym TUR nawiązała kontakt z radiem polskim celem zradiofonizowania Osiedla. W tej chwili zainstalowane zostało 47 głośników węzłowych. Jeden z nich służy dzieciom miejscowego przedszkola.

Oczekujemy dalszych rezultatów pracy TUR w nowo rozpoczętym sezonie jesiennym.

Obrady referentów kultury i sztuki

Na terenie wojewódzkiego wydziału kultury i sztuki obraduje pierwszy po wojnie zjazd powiatowych referentów. W obradach, którym przewodniczy naczelnik Wojewódzkiego Wydziału Kultury i Sztuki ob. Wejmann biorą udział przedstawiciele Wojewódzkiego Urzędu Informacji i Propagandy, Kuratorium Krakowskiego Okręgu Szkolnego, Towarzystwa Teatrów Ludowych oraz kilkudziesięciu referentów z terenu całego województwa.

Po otwarciu zjazdu przez przewodniczącego naczelnika ob. Wejmanna poszczególni referenci wygłosili szereg sprawozdań oraz referatów omawiających najaktualniejsze zagadnienia dotyczące rozwoju poszczególnych dziedzin kulturalnych na terenie województwa.

Pod koniec obrad plenum zjazdu uchwali wnioski podane w toku dyskusji przez poszczególnych członków, a zmierzające do uaktywnienia pracy powiatowych wydziałów kultury i skoordynowania ich działalności z wytycznymi wydziału wojewódzkiego. (J. K.)

NIEURZĘDOWA TABELA WYGRANYCH

1-szy dzień ciągnienia I klasy 48 loterii

Wygrana 50.000 zł Nr 696.

Wygrane po 10.000 zł NrNr [illegible]

Wygrane po 5.000 zł NrNr 5730 10201 30591 39188 606 43045 51237 84673 692.

Wygrane po 2.000 zł NrNr 11919 13762 16039 20954 21623 34456 626 40809 46890 66868 68217 70796 80783 82598 95604 97994.

Wygrane po 1.500 zł NrNr 212 2483 1462 948 5256 6074 8244 13171 15629 18053 26265 681 29189 32868 33456 35429 38707 39469 42146 [illegible] 46687 722 49910 51505 518 52712 53015 58176 60198 61266 64552 588 57245 70474 73839 74994 76817 80033 81412 743 82393 83465 646 84353 85744 86072 94683 95232 291 98140.

Wygrane po 1.000 zł NrNr 225 361 746 900 49 2618 3097 220 617 535 538 4014 640 642 5488 728 6915 7090 252 8503 725 943 909 11731 971 12198 801 13263 789 14970 15000 189 491 726 16497 17406 956 18446 19435 20532 573 630 672 688 21003 508 22000 480 602 921 23146 309 677 25026 199 26869 27370 600 28053 273 696 29064 790 30018 543 994 31626 794 32078 653 33685 35197 767 36151 596 872 37143 419 747 999 38098 640 39060 490 660 789 40449 41879 42120 44443 605 509 45526 959 963 46084 190 47169 178 479 49634 50833 51623 834 988 52433 791 906 63160 525 683 54466 55000 857 670 938 56837 57523 58022 904 59049 851 092 566 60414 597 61428 980 62217 63478 64239 906 66111 67057 146 269 688 728 68085 512 543 69268 70004 087 134 227 583 71720 73150 276 469 74006 75095 185 76566 78259 479 79161 765 80039 640 81056 231 289 335 373 382 806 82491 691 83118 575 724 777 790 84736 85276 396 548 622 889 896 86138 211 354 868 87775 910 88562 691 89468 90179 494 861 916 91085 594 92032 118 392 632 93111 779 94170 413 95269 300 343 538 651 554 564 97585 606 610 824 837 908 98014 679 778 99579 [illegible]

Wygrane po 250 zł NrNr 1 28 194 301 44 48 58 86 555 814 1418 538 629 658 713 24 45 48 835 2008 014 220 249 380 451 561 590 639 721 931 3014 162 193 214 303 08 44 539 659 4170 183 228 514 583 5115 297 305 30 60 506 541 609 681 767 922 6106 123 391 496 702 7148 215 244 312 345 374 560 663 75 81 713 764 857 906 8055 062 199 247 266 319 31 76 444 512 28 83 97 734 970 9006 037 425 449 845 889 955 10256 331 360 439 465 518 521 942 943 11046 068 156 208 252 376 466 507 544 733 973 12050 292 443 639 718 729 857 13028 120 209 542 595 801 07 80 84 14034 069 075 100 101 246 568 637 715 780 820 15180 449 677 718 788 801 820 16109 113 155 517 656 726 758 797 803 30 80 92 931 941 17008 076 079 233 313 397 673 757 814 875 933 18021 038 089 259 685 690 697 763 852 945 19087 155 166 358 517 599 675 716 762 901.

20165 206 436 569 657 790 21006 066 216 501 674 702 784 822 24 68 7d 934 938 22152 334 905 23114 249 274 296 322 378 432 816 824 24132 747 934 939 25051 233 234 239 565 643 53 63 26315 402 16 39 547 592 879 927 968 27005 141 152 393 621 636 28500 507 683 788 876 892 29015 077 329 361 489 498 527 30012 275 309 39 45 53 65 81 420 524 548 850 879 950 66 84 97 31028 098 109 111 [illegible] 337 401 08 28 561 582 910 929 32108 136 157 63 98 215 308 592 612 626 35 75 782 834 856 956 970 33164 204 326 373 401 497 692 698 710 40 57 73 811 849 966 34183 512 [illegible] 753 83 88 810 35281 400 05 74 677 918 970 36022 064 309 036 54 66 722 71 92 822 928 938 37066 115 126 202 383 439 925 938 38020 108 33 67 97 203 19 54 308 529 643 46 53 80 711 899 937 997 39031 076 085 106 211 295 352 75 98 406 479 531 619 [illegible] 84 701 35 66 72 82 801 826.

40217 295 434 536 587 872 982 41358 834 418 568 661 69 91 759 80 96 889 896 931 42049 205 210 353 409 511 580 727 731 980 43046 117 186 216 355 403 448 622 701 709 819 44024 075 189 263 423 548 66 84 823 45076 169 258 293 343 374 479 501 651 674 819 822 945 46026 027 062 106 242 444 543 591 616 765 876 79 85 947 47227 488 494 508 599 783 787 998 48123 181 284 737 49519 687 722 908 940 50172 303 304 405 486 563 616 668 51355 998 52015 162 215 315 336 338 530 766 821 832 945 53009 236 383 502 513 587 722 738 932 54206 304 353 363 491 493 516 524 741 749 883 954 55150 217 360 463 529 619 699 744 46 82 896 56149 260 294 601 722 893 57016 021 031 134 [illegible] 52 295 436 447 558 57772.

Dalszy ciąg wygranych po 250 zł. pierwszego dnia ciągnienia podany będzie we wtorek.

Na łańcuch prasowy

Komitet Dzielnicowy PPS. Prądnik Czerwony składa na łańcuch prasowy zł 2040.

Sąd Grodzki w Krakowie
dnia 14 września 1946
Sygn. I. 2. Zg. 380/46 i 479/46.

ZARZĄDZENIE POSTĘPOWANIA O STWIERDZENIE ZGONU

1) Mindla vel Wilma Peiperowa, ur. w Krakowie dn. 10. 12 1873, córka Lejba i Marii Schindli z Grosshutów małżonków Bertlów, miała zginąć w dniu 23 sierpnia 1942 r. w Wieliczce,

2) Józef Peiper, ur. w Krakowie 3 maja 1900, syn Judy i Mindli vel Wilmy z Bertlów,

b) Fani Peiperowa, ur. w Graffenbergu 30 maja 1907, córka Feliksa i Róży z Eichenwaldów małżonków Grünbaumów, oraz

c) Zofia Peiper, ur. w Krakowie 22 grudnia 1934, córka Józefa i Fani Peiperów — mieli zginąć w Bełżcu 31 sierpnia 1942.

Gdy wobec tego jest prawdopodobne, że wyżej wymienieni ponieśli śmierć zarządza się na wniosek Marii Weissmanowej postępowanie o stwierdzenie zgonu, a zarazem ogłasza się wezwanie, aby do jednego miesiąca od tego ogłoszenia udzielono Sądowi wiadomości o zaginionych.

Sędzia Grodzki: *Jan Kula.*

CIĘŻKO CHORA i bez środków do życia starsza kobieta prosi samarytańskie serca o zajęcie się jej losem, a w miarę możności [illegible] dla chronicznie chorych. Józefa Warunek, Przemyśl — Zasanie, Winna Góra, ul. Hetmana Żółkiewskiego nr. 21.

repertuar KIN Krakowskich

Od środy 11 września 1946 r.
Apollo i Sztuka — „UKOCHANY".
Scala i Wanda — „NASZ OKRĘT".
Świt — „MOI RODZICE ROZWODZĄ SIĘ".
Warszawa — „DWAJ ŻOŁNIERZE".
Uciecha — „KOCHAJ TYLKO MNIE".
Gdańsk — „SZARY LORD".
Wolność — „CZAPAJEW".

Początek programów: Scala: godz. 14, 17 i 20. — Apollo, Uciecha: 13, 16, 20. — Pozostałe kina: 15.30, 17.30, 19.30.

Przedsprzedaż w biurze [illegible] Kraków, ul. Widna 2, od godz. 9—11.30 na dzień bieżący i od 13—15 na dzień następny.

Czytajcie i rozpowszechniajcie „NAPRZÓD"

SPROSTOWANIE! Do ogłoszenia z dnia 15. IX. 46 Powszechna Spółdzielnia „Praca"

„Członkowie korzystają w sklepach branżowych z 10 proc. rabatu oraz z bezpłatnej biblioteki „Czytelnik" tylko biblioteki O. K. Z. Z. Kraków, Rynek Główny 34".

CENNIK OGŁOSZEŃ:

Ogłoszenia na 1 i 2 stronie za 1 mm szpalty . . . . . . 20 zł. za tekstem . . . . w tekście za 1 mm szpalty . 15 zł. Drobne ogłoszenia za słowo . 3 zł. W niedzielę i święta o 50% drożej. . 10 zł. Poszukiwanie rodzin i pracy . 3 zł. Tłustym drukiem 100% drożej.

Ogłoszenia przyjmuje Administracja „Naprzodu", ul. Orzeszkowej 7. Oddział „Naprzodu" plac Szczepański 9. Polska Agencja Prasowa PAP, Basztowa 15 i upoważnieni akwizytorzy Wydawnictwa.

PRENUMERATA „NAPRZODU" wynosi miesięcznie z odbiorem w punktach sprzedaży 45 zł. — z odnoszeniem do domu w Krakowie 55 zł. — na prowincji, pocztą 50 zł. — Prenumeratę przyjmuje: Administracja „Naprzodu" Kraków, ul. Orzeszkowej 7. Oddział „Naprzodu" Plac Szczepański 9. Placówki Sp. „Czytelnik" na terenie miasta Krakowa i upoważnieni akwizytorzy. — Na prowincji Powiatowe Komitety Polskiej Partii Socjalistycznej. Konto P. K. O. nr IV. 813, na które można przesyłać prenumeratę „Naprzodu" i należytość za inseraty.

Wydawca Spółdzielnia Wydaw. „Wiedza" — Redaktor Jerzy Waśniewski — Redakcja i administracja Kraków, ul. Orzeszkowej 7. — Tel. 509-85

Odbito czcionkami Drukarni Spół. „Wiedza" Nr. 2 „Naprzód" — Kraków. ul. Orzeszkowej 7. Tel. 509-85 M—08328